

לשמור ולמנף את הידע

בעידן בו הידע הוא נכס, שמירה על הקניין הרוחני הוא ערך חיוני לפיתוח העסקי

לעריכת פטנטים נושקים שלושה תחומים - הטכנולוגי, המשפטי והעסקי. ראשית יש לוודא מהם היישומים הטכנולוגיים של ההמצאה ומה מידת החידוש שבה המצדיק רישומה כפטנט. שנית יש להעריך את כדאיות ההוצאה ברישום הפטנט מבחינה עסקית, שכן רישום פטנט בארצות השונות הוא תהליך שיכול להיות כרוך בתשלום רב המגיע לעשרות אלפי דולרים במשך השנים. לבסוף, לאחר שהוחלטו ההחלטות יש לרשום ולערוך את בקשת הפטנט עצמה, פעולה הדורשת ידע מקצועי טכנולוגי רב ובקיאיות ברקע המשפטי הרלוונטי במדינות השונות ובאמנות הבינלאומיות.

כדי לרשום פטנטים נזקקים חברות וממציאים לעורכי פטנטים. המיומנות של עורך הפטנטים נמדדת בשילוב בין מספר יכולות אלו - הוא יכול להציע ללקוח כיצד לחבר את הרעיון המופשט למוצר תעשייתי. הוא יעריך מנקודת מבטו האם בכלל כדאי להשקיע ברישום ההמצאה כפטנט וכן יוכל לייעץ באילו מדינות כדאי יהיה לרשום אותה ולבסוף הוא ינסח את בקשת הפטנט ויתאימה במידת הצורך ובעת הצורך לרישום בארצות השונות. מי שמשלב בין היכולות האלו הוא ד"ר יורם צביון המשמש כעורך פטנטים, יועץ מדעי וכבעל משרד לעריכת פטנטים.

ד"ר צביון התחיל את דרכו בעולם הפטנטים כלקוח - הוא בעל תארים בפיסיולוגיה, ביוכימיה, דוקטורט מטעם האוניברסיטה העברית ופוסט דוקטורט במכון ויצמן למדע. כממציא בנשמתו, הוא עסק שנים ארוכות בהמצאת פטנטים, יישומם ורישומם. ד"ר צביון מביא עמו רקע טכנולוגי רחב מתחום עיסוקיו בשנים עברו כדוגמת פיתוח מערכות טכנולוגיות בתחום הביטחוני. ניסיונו כממציא והידע הרב תחומי שלו במדעי הטבע, בטכנולוגיה ובתחום העסקי, מאפשרים לו לתת את המענה המיטבי ללקוחות.

במשרד של ד"ר צביון עשרה עובדים. המשרד ממוקם בפארק התעשייה בקיסריה ונותן שירותים לחברות ישראליות גדולות וקטנות ואף ליזמים פרטיים. אך לא רק להם. מבין לקוחותיו גם חברות מחו"ל, כמו גם ישראלים השוהים בחו"ל ועוסקים שם בפיתוח ומגיישים את בקשותיהם באמצעות משרדו.

'חממות טכנולוגיות' רבות הפועלות בישראל נעזרות בכישוריו של ד"ר צביון, שכיועץ מדעי מסייע להם בשלבי הגיבוש הראשונים של הרעיון ואפשרויות מימושו בפועל.

למשרד צביון מספר תכונות ייחודיות הבאות לידי ביטוי בכמה היבטים - התמחותו של ד"ר צביון במגוון רחב של תחומים והתמחותם הספציפית של העובדים במשרד, מאפשר למשרד לתת שירותים בתחומים רבים מהם תחומים המצריכים הבנה בין תחומית.

המשרד שם דגש על היעילות הכלכלית בפיתוח הרעיון ורישומו כפטנט - הערכת כדאיות הרישום היא נדבך ראשוני בתהליך הייעוץ.

כמו-כן, המשרד, הממוחשב כולו, מאפשר שליטה גבוהה ועמידה בלוחות הזמנים של הטיפול בבקשות הפטנטים וכן מאפשר הוזלה ניכרת בעלויות ההגשה וזאת בזכות תכנות וחומרות מתקדמות, המאפשרות הגשות ישירות בארצות מסוימות תוך העזרת מינימאלית בעמיתים מקומיים. בנוסף, למשרד היכולת להציג "אישורי הגשה" בפרקי זמן קצרים ביותר (שעות) עובדה המהווה יתרון חיוני לחברות או לפרטיים העומדים בפני פרסום ההמצאה לקראת תערוכה או משקיעים מתעניינים.

כל אלו הם המפתח למבינים שידע הוא כוח ועל הכוח הזה צריך להגן ולמנף אותו במידת האפשר. ●

ד"ר יורם צביון

כאשר אנו חושבים על קניין, מה שעולה בדעתנו הם עצמים מוחשיים כמו נדל"ן או רכב. אלא שיש גם סוג נוסף של נכסים - אלו שהם פרי יצירת רוחו של האדם - כמו ספרים ויצירות מוזיקליות, הנכללים בקטגורית 'זכויות יוצרים'. מוצרים או תהליכים, כמעט בכל תחום טכנולוגי, שהינם חדשים, מועילים וניתנים למימוש, לשימוש ובעלי התקדמות המצאתית נכללים בתחום הפטנטים, 'מדגמים' שהם אופן העיצוב המיוחד למוצרים תעשייתיים, 'סימני מסחר' שהם מאפיינים שיוכיים בין המוצרים למקורם, ו'זכויות מטפחים' שהם זכויות המוקנות עבור גידולים חקלאיים חדשים.

מכנה משותף לקנינים אלו הוא העובדה כי לא ניתן באופן פיזי למנוע מצב בו משתמשים נוספים ייהנו מהם. בהעדר 'גדר פיזית' עולה הצורך בקיום 'גדר משפטית' שתבטיח את הזכויות ליוצר או לממציא.

החוק מעניק זכות בלעדיות בניצול לממציא או לבעלי הפטנט ומונע שימוש בפטנט זה על ידי גורמים אחרים. כדי לקבל פטנט צריך הממציא להגיש בקשה לגוף שהתמנה לכך על ידי המדינה. בישראל - משרד הפטנטים ו/או הרשות לקניין רוחני השייך למשרד המשפטים (לא תמיד כך בארצות אחרות).

בקשת הפטנט מפרטת את ההמצאה וכן את הדרכים לממש אותה. בד בבד על בקשה זו לכלול 'תביעות' כלומר הגדרות מדויקות של תחום הבלעדיות המתבקשות על ידי הממציא או בעל הפטנט. זו צריכה להראות כי הפטנט חדש, מקורי, ניתן לשימוש תעשייתי ועשוי להועיל.

רעיונות מופשטים יותר כמודלים לא ניתן עדיין לרשום כפטנטים - למעט 'שיטות לעשיית עסקים' המוכרות על ידי ארצות הברית כפטנטים, וכן פיתוח תוכנות מחשב המוגנות בארה"ב כפטנט אף מתוקף זכויות היוצרים.

אף שההכרה בפטנט ניתנת על ידי רשות הפטנטים במדינה בה הוא נרשם, קובעת אמנת פריז עליה חתומות מרבית מדינות העולם, כי משהוגשה בקשת הפטנט במדינה אחת, רשאי הממציא או הבעלים להגיש בקשה לרישום פטנט זה בכל אחת מהמדינות החתומות על האמנה. בקשת פטנט יכולה להיחשב כהגשת בכורה גם בארצות אחרות, ממנה בד"כ ממשיכים את ההגשות לארצות ולאזורים שונים, בהתאם לדרישת החוק ולרצון הלקוח. חברות להן עניין לשווק את המוצר שלהן במספר ארצות נוהגות לרשום פטנט על המוצר בארצות בהן יש להן עניין עסקי. עם ההגשה בארצות השונות לעיתים קרובות יש לתרגם את הבקשה לשפה המקומית ואף להתאימה לדרישות הניסוח המיוחדות או תקפותם של היבטים שונים של החוק בארץ המסוימת.